

15. SIMPOZIJ KO NI VEČ MEJA

(10. november 2017, dvorana ZKB, Opčine)

V petek, 10. novembra je v dvorani Zadružne kraške banke na Opčinah potekal 15. strokovno-znanstveni posveta »Ko ni več meja« ki ga je Svetovni slovenski kongres pripravil v sodelovanju s predstavniki slovenskih organizacij iz Italije. Namen tokratnega simpozija je bil ugotoviti koliko danes mladi še cenijo »slovenskost«.

Uvodoma je dr. Devan Jagodic (SLORI) je uvodoma predstavil raziskave iz preteklih desetletij in jih primerjal z aktualnimi: rezultati kažejo, da je načelo skupnega slovenskega prostora v krizi. Med mladimi zanimanje za sodelovanje v slovenskih organizacijah upada. Potrebno je korenito premisliti kako naprej. Višja svetovalka za slovenske šole v Italiji Andreja Duhovnik Antoni ostaja zmerna optimistka. Pri vpisovanju otrok opaža, da je njihova komunikacijska sposobnost v slovenščini zelo različna. Zato predlaga, da se temu prilagodijo tudi učitelji in pripravijo individualne programe za vsakega učenca – na osnovi logike do katere stopnje lahko pripeljem znanje tega učenca. Pomembna je zavestna odločitev staršev, da otroka želijo vzgajati v slovenščini. Razmišljati moramo v smeri večjezičnosti in govoriti o širšem prostoru. Pri odnosih s Slovenijo je poudarila pomembnost projektov zavoda RS za šolstvo: predvsem na italijanski strani pa je tu preveč administrativnih ovir. Predsednik ZŠSDI Ivan Peterlin je bil zelo kritičen do Slovencev iz Slovenije saj o rojakih v Italiji vedo malo, včasih skoraj nič. Če se hočeš dokopati do nekih globljih stikov, do novih poznanstev, do dialoga, ki naj te pripelje do sodelovanja, do izmenjave misli, delovnih izkustev in – nasploh – spoštovanja, mora vse to sloneti na odprtosti na dobri volji posameznika in – širše gledano – vseh uradnih institucij pa naj gre za znanstvene inštitute, medije, kulturne izmenjave, športna srečanja, kratka za utečene kanale, kjer mora poglavitno vlogo odigrati uradna politika. Če tega ni, potem ni nikakršne možnosti, da bi lahko prišlo do nekega soočanja, ki bi moralo biti v resnici stalno, da ne rečem dnevno. Upam si trditi, da vsega tega danes ni. Stikov, tako obmejnih kot tudi odmaknjenih v notranjost, je bilo paradoksalno veliko več takrat, kot jih je danes, ko administrativnih meja ni več! Veliko več je bilo skupnih pobud, veliko več srečanj, nastopov, cela vrsta pobratenj z mesti in društvi, tako na kulturnem kot drugih področjih. Slovenski mladi v Italiji še zdaleč ne občutijo Slovenije za svojo. Peterlin se sprašuje, če ne bi morali krovni organizaciji SKGZ in SSO tega izpostavljati kot prioritetenega problema in na ta način prispevati k njegovi prepoznavnosti.

V drugem delu so sodelovali: Lucija Tavčar (Mladi v odkrivanju skupnih poti in Mladi ZKB), Andrej Marušič (Rod modrega vala), Peter Simon Leban (Slovenska zamejska skavtska organizacija), Martin Lissiach (Slovenska kulturno-gospodarska zveza), Igor Švab (Svet slovenskih organizacij), Nataša Paulin (Zveza slovenskih kulturnih društev), Karen Ulian (Zveza slovenske katoliške prosvete Gorica) in Andrej Gruden (Projekt Starter ZKB za Start-up podjetja). Martin Lissiach (SKGZ) je predlagal, da bi imeli Slovenci iz sosednjih držav v Ljubljani svoje atašeje in večnamenski center, iz katerega bi skrbeli za promocijo in za ozaveščanje o svojem delovanju. Potrebno bi bilo odpraviti administrativne ovire, ki preprečujejo slovenskim društvom v Italiji, da bi se pridružili pridružiti društvenim zvezam v Sloveniji. Lucija Tavčar, predstavnica MOSP-a in Mladih ZKB, je med drugim izrazila kritiko na račun nepoznavanja slovenske realnosti v Italiji. Mladi rojaki doživijo kulturni šok, ko pridejo na študij v Slovenijo: znajdejo se v tujini. Mladi se prepoznavajo v slovenski kulturi. Ozavestiti je potrebno bogastvo narečij in razviti samospoštovanje in spoštovanje do drugih.

Posveta se je udeležilo več kot 30 ljudi, predavatelji pa so podali kar nekaj predlogov za rešitve in boljše sodelovanje s Slovenijo. V nadaljevanju bomo povzeli predloge o tem kako bi mladim lahko bolj približali Slovenijo in jih oblikovali v konkretnije postopne korake.